

ARGIaren irakurle askok ere Gran Hermano ikusiko dute”

Antton Telleria eta Julen Telleria

Gure Kasa telebista
programako aurkezleak
eta *Gaztea* irratiako
Dida saioko esatariak

 LANDER ARRETXEAA BEREZIARTUA
 DANI BLANCO

Telebista barrutik ezagutzen ez dugunoi kosta egiten zaigu saio baten atzean dagoen hori guztia irudikatzea. Zenbat jenderen lana dago *Gure Kasaren* atzean?

Julen Telleria: Ekoiztetxeko lan-taldean 20 lagun inguru izango gara. Horrez gain lan-talde teknikoak dago, ETBko langileek osatzen dutena. Denera 60 buru behar dira, gutxi gorabehera, saioa egiteko. Zentzu horretan, Antton eta bion lana oso eroso da. Gidoiak idatzita daude eta dena prest dago gu iristen garenerako.

Antton Telleria: Guk egiten duguna da atzeko lan hori guztia borobildu. Guretik asko jartzen dugu programa grabatzen den ordubete horretan; baina lan zailena eginga dago gu iristerako. 60 lagun gaude lanean eta zorionak Aitziber Garmendiak eta hirurok jasotzen ditugu. Kontziente bagara behintzat.

J. T.: Jendeak jakingo balu zein modutara egiten den lan, ulerkorragoak izango lirake beharbada. Errealitatea nahiko

Urte gutxian igaro dira Telleria anaiak telebistaren aurreko sofán jolasean aritzetik, plato batean elkarren alboan esertzera. *Gure Kasa*-ko aurkezle bikotea osatuta, ETBren programazioan leku propioa egin dute. Gaztea irratian ere aritzen dira, *Dida* saioaren gidari. Aitortzen dutenez, barrutik ezagutu aurretik errezeloz begiratzen zioten orain eurek egiten duten gisako edukiari. Iritziz aldatu badute ez da haien lana defendatzea tokatzen zaielako soilik: Euskal Herriko gazteen hizkuntza eta kontsumo joerak ezagutzeak begiak ireki dizkiela diote.

garratza da. Lan egiteko denbora eta baliabideak oso murrizak dira.

A. T.: Guk ere egin dugu gauza bera: kritikak egiten dituzunean ez diozu atzean dagoenari erreparatzen. Baina ikusten duzunean hor atzean lan-talde humano bat dagoela, zu bezalako pertsonak direla hori guztia egiten dutenak, ikusten duzunean bertako jendearen burukomina zeintzuk diren...

Gogorra da telebistarako lan egitea?

J. T.: Telebista, ETBn behintzat, presaka egiten da. Giza-baliabideei dagokienez gutxi dago, gidoietan bereziki. Buenafuenteren saioa bisitatzen izan da Antton, eta han adibidez, egunero biltzen dira gidoilariak, ideiak botatzeko bakarrik. Gurean ez dago halakorik. Hiru gidoilari ditugu, eta haietako bat lanaldi erdian. Haien artean lau saio idatzi behar dituzte astero. Azkenetako fabrikatzaileak egitea bezala: atera behar da lana aurrera, eta ez dago luzitzeko beharko litzatekeen denbora hori.

Ideiak falta direla ere esaten da.

A. T.: Faltza dena da bertan denbora askoz lanean ariko den gidoigile harrobi bat. Jendeak alde egiten du ez direlako behar bezala zaintzen. Eta klabea da: gidoilariak behar dira, eta gero beste guztia. Ez dira espazioak eskaintzen jolasteko, gauzak probatzeko, ikasteko... Ez da batere arriskurik hartzen zentzu horretan. Jendeari egiten utzi beharko litzaioke. Gidoilariak gustura ari ez badira entretenimendua egitea oso zaila da, eta zer esanik ez umorea.

J. T.: Gaur egun, unibertsitate eta formazio zentroei esker, bideoak editatzen dakien jende oso ona dago. Baina idazterako garaian, eta euskaraz, ez dago gidoilari industriarik. Nik uste hor bai unibertsitateek eta bai ETBk badutela ardura bat. Kezkatu gaitezen gehiago horretaz: telefono batekin ia edozer grabatu dezakezu, baina idaztea behar da, ideiak.

Barkaberagoak gara beste hizkuntzetan egiten diren edukiekin, euskarazkoekin baino?

A.T.: Gure gurasoek edo osaba-izebek borrokatu behar izan zuten euskaraz irakastearen alde. Horrek zamatxo bat ere utzi digu. Badirudi euskara ez dela tresna txorakeriatan aritzeko, ezin dela nolana ere erabili. Gaztelaniaz aldiz, ez dutelako zapalkuntza hori jasan behar izan, edozer eta edonola egiten dute, konplexurik gabe.

J.T.: Oso kezkatuta gaude “gure” edukiak kontrolatzeaz, eta beste hizkuntza batzuetan egiten direnean ez zaizkigu axola. Baina datuak eskuan, beste horiek dira Euskal Herrian ikusten diren saioak. Urtzi Urkizu kazetaria jarraitzen duenak bada-ki Telecincok eta Espainiako selekzioak zein ikusle datu ematen dituzten. ARGIA irakurtzen dutenen artean ere, askok *Gran Hermano* ikusiko dute. Euskaraz ere behar dugu zaborra, gero norberak erabakiko du zer ikusiko duen. Guk nerabetan bagenituen euskal idoloak, baina orain, Youtube eta Instagramen garaian, gazte- txoek idoloak kanpoan bilatzen dituzte. Zeintzuk eta zergatik diren, hori ere gai potoloa da, baina bada lorpen txiki bat sikiera euskarako batzuk sortzen asmatzea.

Gaztean egiten duzue bide hori, ez polemikarik gabe.

J.T.: Gaztean Jon Gotzon daukagu, gaztelaniazko esaldiak erabiltzen dituen. Eta jende batek esaten digu: “Oso gustura entzuten dut zuen saioa, baina ni euskalduna naiz eta ez dut zertan jasan halakorik euskarazko kate batean”. Beharbada egia da berak ez duela zertan jasan, baina ni ETBn hasi nintzenean jabetu nintzen euskal eremuan bizi garenok uste dugunaren oso bestelakoa dela errealitatea. Ezin gara garbizalekerian gotortu.

A.T.: Hori guztia, faktore linguistikoa batetik, baina gehiago ere badaude. *La Vida Moderna* irratsaioak adibidez sekulako arrakasta du, baina Espainia osoa edo espainiar hiztun denak hartuta, ez dira hegemonikoak. Jendeari, gehienbat, ofentsiboa eta zakarra egiten zaio umore hori, baina nola asko diren, badago nahikoa masa kri-

tiko umore horrek bidea egin dezan, baita estadio bat betetzeko ere. Euskal Herrira etorrita, filtro horiek guztiak pasata, oso kopuru txikia geratzen da. Nahikoa ez, akaso, halako saio batek bidea egiteko. Horregatik uste dut toleranteagoak izan beharko genukeela, bestela orokorra eta zuria dena bakarrik egin daitekeelako. Hedabide publikoetatik bai behintzat.

ETB kate publikoa izatea muga da, zentzu horretan?

J.T.: Kasu askotan bai. Gu ta Gutarrak egiten nuenean ni aurkezle besterik ez nintzen. Baina bada- kit bagenuela haragia, odola, sexua... Gauza asko, publikatuz gero, askoz ere arrakasta eta audientzia datu hobeak emango zizkigutenak. Baina telebista publiko bat da eta ez genituen erabili. Ona edo txarra den ez dakit, baina gauza asko mugatzen ditu horrek.

A.T.: Nik jarraitzen ditudan komediantek oso argi dute ez daudela hor inor hezteko. Ardura hori beste batzuen dela: irakasleena, unibertsitateena, erakundeena, gurasoena... Umoregileak hor daude, berrereginarazteko, jolasteko, inkomodatze... Ni ez naiz sartuko okerrak iruditzen zaizkidan bideetatik,

baina gurean, norberaren muga horiez gain, beste asko ere badatozkigu kanpotik. Autozentsuratik ere badu. Saioan gertatu izan zaigu: zerbait bururatu eta zuzendaria esatea: “Ez, badaezpada ez esan”.

J.T.: Bada arazoa euskaraz daukagun telebista generiko bakarria publikoa izatea. Bi funtzioak bete behar dituelako, publikoarena eta pribatuarena. Biak izango bagenitu, pribatuak beste tonu bat baimenduko luke, beste eduki mota bat, beste apustu batzuk ez hain orokorrak...

A.T.: Gazteon artean arrakasta duten formatu gehienak plataforma pribatuena dira. Hor ere enpresek mugak jartzen dituzte, noski. Edo publizitatea jartzen duenak bestela. Baina arriskatzeko prest daude, eta horri esker publiko bat dute. Nola iritsiko gara gazteengana, ezin badugu gazteek esaten dutena esan? Ezin badugu gazteek egiten dutena egin? Osaba enrollatuaren paperean gabilta gazteengana iritsi nahi dugun aldiro, eta ez behar lukeen bezala, parez pare.

Zuen lanean audientziek pisua izaten jarraitzen dute gaur egun?

Goizero begiratzeko dituzue?

J.T.: Behar baino gehiago. Baina audientzia ez da ahaztu behar. Bilatu behar da oreka bat oso zaila dena. Gure kasuan adibidez, nahiko zenbaki onak izan ditugu. Baina badira programa asko hirugarren asterako bidean geratzen direnak. Audientziak baldintzatu behar du? Baita ere, baina akaso hainbeste ez.

A.T.: Paradoxa dena da horretan badugula kate pribatu baten antza. Publikoa

“
Osaba enrollatuaren
paperean gabilta
gazteengana iritsi nahi
dugun aldiro”

Antton Telleria

bagara, akaso tokatzen zaigu halako la-saitasun bat ematea saioei, epe luzeago-ko estrategia bat izatea...

Sareko ikustaldiei ere nahikoa errepara-tzen zaie? Kontuan hartuta ETBko ikusleen batez besteko adina 64 urtekoa dela, gazteei bideratutako proiektu bat-zuk ia hilda jaiotzen dira hala ez bada.

J.T.: Horretan ere oso berandu goaz. Nahieran plataforma behar da, baina YouTube gehiago baliatu behar genuke. Edukiak sortzen ari gara, baina ez dira behar bezala zabaltzen.

A.T.: Hor badago beste morrontza bat, erakunde publikoa izateagatik-edo. Hala esaten digute: "Behartzen gaituzte web-gune honetatik hainbeste klik izatera, edo diru-laguntza jasotzeko behar dugu hala izatea"...

J.T.: Gauza bat da edukia eta beste bat ka-nala, eta edukiaz asko eztabaidatu deza-kegu, baina edukia helarazteko moduetan berandu goaz. Instagram eta Youtube: hor daude ikusleak eta hor punta-puntan aritu beharra dago. BBC Radioko zuzendariak esana da: jada ez du balio publikoa gurera erakartzeak, gu mugitu behar gara haiek aritzen diren lekuetara. Gaztea irratia adibidez, dagoeneko egiten du lan hori.

Zuek bi aldeetan egiten duzue lan. Zergatik da arrakastatsuagoa euskarazko irratia telebista baino?

J.T.: Badu zerikusia enpresa egiturare-kin. Euskadi Irratia ez dut hain ondo eza-gutzen, baina guk adibidez, askatasun ia erabatekoa dugu, telebistan ez bezala. Bost kide bagara programa batean, nahi duguna egiten dugu nahi dugun eran. Unean bertan, eta inorekin kontsultatu gabe. Enpresa egitura dela-eta, telebistan askoz ere burokratikoagoa da dena. Nik uste horregatik goazela azkarrago irra-tian. Telebista munstro askoz handiagoa da, esku gehiago daude, eta pausoak as-koz motelagoak dira. Pentsa, lortu dugu euskarazko irratia bat egiten gure ligako liderrak izatea. Hori gure arduradunak askotan esaten digu: irudika dezakegu ETB1 Telecincoren gainetik? Ezinezkoa dirudi. Irratiarekin lortu izan dugu.

Aipatu dugu lehenago ere ETB1 hurbildu dela Espainiako eredu arrakastatsuetara, eta akaso Gaztea ere bai. Kanpotik badirudi joera horren aurpegi atsegina zaretela zuek: bi gazte tolosar, euskaltzaleak, euskal komunitateko kide...

J.T.: Guri gertatzen zaiguna da oraindik

ere gazteak garela, badugula indarra. ETBn jende asko dago egur asko jaso due-na, bizkarra berotua duena eta euskal ko-munitatearekin desenkantatuta dagoena. Gu oraindik sano gaude, eta prest gaude arrisku horiek hartzeko. Egiten dugun la-nagatik oso baloratuak sentitu gara, baina ez da erraza ETBn lan egin eta euskal ko-munitatearen parte sentitzea.

A.T.: Egia da, bai. Bat-batean hor gaude gu, bi tipo, Belauntzako amona Mariaren bilobak, euskaraz egin dugunak beti, Du-rangoko Azokara joaten garenak... Eta orduan badugu halako permisibidade bat: guri barkatzen dizkigute agian beste batzuei barkatuko ez lizkieteketen gauza batzuk. Baina gogorra da ikustea jendeak nolabait bizi-tza barkatzen digula nondik gatozen ikusita. Beste nor-baiten lekuan jartzen naiz, eta nire gurasoak erdaldu-nak balira, beste erreferen-tzia batzuk balituzte...

J.T.: Gure ogibidean badago jendea hori batere inporta ez zaiona, baina ez dira horregatik pertsona txarrak. Oso profe-sional onak izan daitez-ke. Horiek denak gure komunitatetik kanpo uzten ditugu askotan, eta ez dakit justua den ere. Oinarritzkoa da hizkuntza erabil-tzen jakitea, baina hortik aurrera, euskal mundua, edo mundua-ren zati bat, irekiagoa izan behar litzateke.

Gure Kasak, neurri batean, egi-ten du bi mundu uztartzeko ahalegin hori. Arina da formatua, dinamikoa, baina gonbidatu asko dira idazleak, zine zuzendariak...

A.T.: Gure Kasak egin duena izan da oso mundu konkretuko jendea hartu eta beste mundu batekin harremanean jarri. Eta ziur asko jende batek ezagutu ditu pertsona zoragarriak programari esker, kulturgileak eta abar.

Erreferente eta izen asko aipatu ditugu. Ia denak espainiarrak dira.

J.T.: Kulturalki, oro har, Hegoaldean de-nok gara oso espainiarrak. Onartu deza-gun lehenbailehen hala dela. Ez dezagun pareta jo itsu-itsuan. Zailagoa iruditzen zait jendearengana iristea eta gertuko sentiaraztea zerbait zure burbuila pro-

pioa sortu nahian ari zarenean. Hobe da ukitzea kanpoko erreferentziak, bai-ta espainiarrak ere, eta tartean sartzea beste eduki batzuk. Guretzat, gainera, lehenengo erronka da euskara oro har akademikoa eta arrotza zaien gazte guz-tiengan horiengan eragitea.

Espainiarrak bakarrik ez, aipatu ditugun erreferente guztiak gizonezkoak ere badira. Iruditzen zaizue gizonezko izanda errazagoa dela ETBn bidea egitea?

J.T.: Ez dut zuzenean pentsatu ea guk aukera gehiago izan dugun. Baina uste dut kezka hori badugula. Saiatzen gara parte hartzen dugun es-pazio guztietan emakumeak ere egongo direla bermatzen, orekatzen. Eta iku-si dut nola inguruan izan ditugun emakume asko gutxietsiak diren fisiko-ki erakargarriak direlako, adibidez; zuzenean jendeak jotzen duelako pentsatzera horregatik daudela hor eta ez haien gaitasunengatik.

A.T.: Komiko bat emaku-mea bada, hasten den momentutik bertatik askoz zorrotzagoa da jendea, edo gara. Es-painiatik datorren moldean, zentzu ho-rretan, nabaritu da aldaketa: badaude saioak soilik emaku-meek gidatzen dituz-tenak ere, irratian zein telebistan. Guk Aitziber Gar-mendia dugu, adibidez, gure pro-

graman umorearen zentroa dena. Baina Aitziber izugarri ona da, oso altu jartzen du maila, eta berarekin alderatzen jarri-ta badirudi inork ez duela maila ematen.

J.T.: Eduki aldetik ere uste dut gure saioan zaintzen dugula. Iritsi izan gara programa moztera testuinguru deseroso bat sortu delako, edo iruditu zaigulako kutsu ez-aproposa hartu duela kolabora-tzaile edo gonbidaturen batekin sortuta-ko egoera batek. Ez guk bakarrik, saioko lan-taldeak batez ere.

A.T.: Beste alde batetik, telebista publikoa den neurrian, joera horiek aldatzeko ar-dura ETBrena ere bada. Eskatu dezatela aurkezleak emakumezkoak izatea, baita entretenimendu saioetan ere. Ekoizte-txeei ematen zaizkien eskaeren artean, izan dadila bat gehiago. ●

“ Ez da erraza ETBn lan egin eta euskal komunitateko parte sentitzea ”

Julen Telleria

